

Afdoening toezegging

Afdoening toezegging

versie 1.0 feb 2024

Datum vergadering:	Soort vergadering: BC/OC/RV	Djuma- zaaknummer	Djuma- documentnummer
2 juli 2025	OC	345924	
Datum afdoening:	Agendapunt + omschrijving		
Sept 2025	a.p. 3 vragen aan het college		

Omschrijving toezegging:

Wethouder Sijsma zegt toe schriftelijk terug te komen op de mondelinge vragen van raadslid Van der Plas over de kindermobdsman.

(zie lijst toezeggingen en moties)

Mondelinge vraag van raadslid Van der Plas (WPH)

In de mailing van Binnenlands Bestuur van vandaag staat een artikel van de kindermobdsmanen van Amsterdam, Rotterdam-Rijnmond, Den Haag, Utrecht en Nijmegen. In een gezamenlijke oproep trekken zij aan de bel over de structurele tekortkomingen in beleid en uitvoering, waardoor fundamentele rechten van kinderen in het geding komen. Directe aanleiding is de forse daling van Nederland op de internationale KidsRights index: 2023 plek 4 dit jaar op 21. Volgens hen komt dit doordat er schaarste heerst en dat bestuurlijk Nederland vaak 'financieel ingegeven keuzes' maakt. (Einde citaat)

Toen ik dit las dacht ik: ik ga de kindermobdsman van Harlingen cq. Friesland bellen om te horen hoe Harlingen cq Friesland zich hierin verhoudt echter ik kwam niet verder dan een algemeen nummer.

Twee vragen hierover:

1. Heeft Harlingen cq. Friesland overwogen om een kindermobdsman/-vrouw aan te stellen? Zo ja, hoe is deze te bereiken, zo niet waarom niet?
2. Deelt Harlingen/Friesland de conclusies van de genoemde kindermobdsmanen/-vrouwen? En zo ja wat gaat Harlingen/Friesland dan nu anders doen? Zo niet waarom niet?

Toelichting afhandeling/antwoord:

KidsRights index

Nederland is opnieuw gedaald op de KidsRights Index, een internationale ranglijst over kinderrechten. We staan voor het eerst buiten de top 20.

Vorig jaar stonden we op plek 19, nu op plek 21. Ter vergelijking: bij de eerste ranglijst in 2013 stonden we op plek 3.

Volgens de index zijn er onder meer zorgen over de lage vaccinatiegraad, materiaal op internet van seksueel misbruik van kinderen, en mensenhandel. Ook scoort ons land slecht op het meenemen van de rechten van kinderen en jongeren in beleid en beslissingen over asiel en migratie, kinderarmoede en de kwaliteit van jeugdzorg.

De score van Nederland blijft gelijk in de domeinen bescherming, het creëren van een gunstig klimaat voor kinderrechten en onderwijs.

Nederland scoort onvoldoende op enkele onderdelen van kinderrechten. De algemene situatie is niet rampzalig, maar wel zorgwekkend. Verbeteringen zijn nodig, vooral in jeugdzorg, mentale gezondheid en participatie van kinderen.

Telefonisch contact met de nationale kinderombudsman

Antwoorden op vragen van raadslid

1.

Omdat de vragen van de heer Van der Plas onze nieuwsgierigheid opwekte heb ik contact opgenomen met de nationale Kinderombudsvrouw. Ik heb de heer Prins gesproken, hij is strategisch adviseur van zowel de nationale Ombudsman als de Kinderombudsvrouw. Hij legde het volgende uit:

In Nederland zijn kinderombudsmannen/vrouwen vooral actief op landelijk niveau, en in sommige gevallen ook op gemeentelijk niveau. De nationale Kinderombudsvrouw, een onafhankelijke instelling die sinds 2011 bestaat, ziet toe op de naleving van de rechten van kinderen in heel Nederland.

Gemeenten hebben daarnaast de mogelijkheid om een eigen, lokale kinderombudsman aan te stellen – iets wat met name in grotere steden zoals Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is gerealiseerd.

De provincie Friesland heeft op provinciaal niveau geen eigen kinderombudsman gekend. Voor een kleinere gemeente als Harlingen, met 3.988 jeugdigen in de leeftijd van 0 tot en met 25 jaar, is het aanstellen van een kinderombudsman of -vrouw praktisch en financieel niet haalbaar.

De gemeente Harlingen betaald jaarlijks een bedrag van €0,27 per inwoner wat uiteindelijk neerkomt op een totaalbedrag van €4376,70 voor het gebruik van de diensten van de Nationale ombudsman en de nationale Kinderombudsvrouw. Elke gemeente in Nederland heeft een klachtbehandelaar die in contact staat met de Kinderombudsvrouw. Harlingen heeft ook een klachtbehandelaar en deze is werkzaam bij de afdeling juridische zaken.

Zowel rechtstreeks als via de klachtbehandelaar kunnen kinderen en jongeren in Friesland terecht bij de landelijke Kinderombudsman voor vragen of klachten over hun rechten en behandeling.

2.

De conclusies van de kinderombudsmannen in de genoemde regio's worden niet expliciet overgenomen of gecommuniceerd door de gemeente Harlingen.

Over de KidsRights index zegt Dhr. Prins namens de Kinderombudsvrouw het volgende:

De Kinderombudsman ziet de KidsRights Index als een waardevol instrument om internationaal vergelijkend inzicht te krijgen in de naleving van kinderrechten. Het helpt om de positie van kinderen wereldwijd te monitoren en druk uit te oefenen op landen die achterblijven.

De Kinderombudsman is soms voorzichtig in het volledig omarmen van rankings zoals de KidsRights Index, omdat deze gebaseerd zijn op beschikbare (soms verouderde) data en indicatoren die niet altijd de realiteit van kinderen op lokaal niveau goed weergeven.

De Kinderombudsman gebruikt eigen onderzoeken en signalen van kinderen in Nederland om tot aanbevelingen te komen. De internationale context van KidsRights wordt daarbij soms genoemd, maar is niet leidend. Zo worden bijvoorbeeld rapporten van het VN-Kinderrechtencomité vaak zwaarder gewogen bij beleidsbeïnvloeding. Het werk van de kinderombudsvrouw is vooral gericht op het verbeteren van de situatie in Nederland zelf, op basis van onafhankelijk onderzoek en signalen van kinderen.

Wel voert de gemeente een breed pakket van maatregelen uit die aansluiten bij zorgen op het gebied van wachttijden in jeugdhulp, participatie van kinderen, ondersteuning bij armoede én preventieve ondersteuning binnen het sociaal domein.

Bijvoorbeeld:

- Het Gebiedsteam Jeugd volgt de aanpak van “één gezin, één plan, één regisseur”. Hiermee wil de gemeente zorgen voor vroegtijdige en effectieve ondersteuning dicht bij huis.
- Aanvragen voor specifieke jeugdhulp worden binnen maximaal 8 weken beoordeeld, en er is aandacht voor gebruikelijke hulp en mantelzorgstructuren.
- Er is actief budget via Jeugdfonds Sport & Cultuur, zodat financiële drempels voor sport of cultuur wegvallen.
- Talrijke sport-, spel- en beweeginitiatieven in vakanties en door het jaar stimuleren sociale ontwikkeling, gezondheid en participatie.
- Vanuit het initiatief Buurtgezinnen worden gezinnen gekoppeld aan steungezinnen in de buurt, waarmee extra ondersteuning wordt geboden bij opvoeding en opvang van kinderen.
- Homestart is een wereldwijd programma voor ondersteuning aan gezinnen. Vrijwilligers steunen ouders met lichte, alledaagse opvoedvragen.
- Het gemeentelijke Akkoord op hoofdlijnen 2022–2026 besteedt aandacht aan participatie, sociale samenhang en jeugdbeleid: inwoners worden actief betrokken, en jeugdhulp, sport- en cultuurondersteuning krijgen expliciete aandacht in het sociaal domein Enige voorbeelden van participatie van jeugdigen zijn; een plan voor een jongeren ontmoetingsplek(JOP), een plan voor het veiliger maken,

opfrissen en herinrichten van de skatebaan gemaakt door jeugdige inwoners. Aan de hand van deze plannen wordt nu onderzoek gedaan hoe en wat we kunnen realiseren en met welk budget. Daarnaast zijn de Adviesvangers van Zorgbelang Fryslan betrokken bij het schrijven van de nieuwe verordening en beleidsregels jeugdhulp 2025. De feedback die zij hebben gegeven is verwerkt in de beide documenten.

Kortom, financiële keuzes spelen zeker mee – vooral bij het streven naar doelmatigheid en kostenbeheersing – maar ze zijn niet leidend. De gemeente probeert een balans te vinden tussen kwaliteit, rechtmatigheid en betaalbaarheid van jeugdhulp.

Dit formulier mailen naar bestuursscretariaat@harlingen.nl